

39 . Istria | Județ: Constanța | Punct: Cetate | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 62039.01

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca greacă, Epoca elenistică, Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Religios, ritual și funerar

Autori: Alexandru Avram, Ștefan Bâlici, Iulian Bîrzescu, Ana Maria Bușilă, Letiția Cosnean, Alexandra Lițu, Monica Mărgineanu-Cârstoiu, Florina Panait-Bîrzescu, Alexandra Țârlea

Instituții: Université de Le Mans, France, Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" București, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Universitatea București, Facultatea de Istorie

Raport

Obiectivele campaniei 2009 au fost:

- cercetarea monumentelor grecești suprapuse de basilica din sectorul sudic al „zonei sacre”, în suprafețele A8-C8;

- cercetarea suprafeței denumite convențional ε de la V de templul Afroditei și monumentul C.

Suprafețele A8-C8

La S de templul Afroditei, singurul subsector cercetat anul acesta se află lângă zidul de incintă roman târziu corespunzând în mare parte basilicii de secol V, dezvelite în totalitate în anul 1997.

În anul 2007 a fost dezvelit parțial un zid de epocă arhaică pe o lungime de 5,10 m. S-a constatat atunci că acesta are o închidere spre vest, direct sub una dintre bazele elenistice. Săpăturile din 2008 și-au propus pe de o parte continuarea cercetării traseelor acestor ziduri, pe de altă parte obținerea de date cât mai precise privind cronologia acestora. Din cauza zidurilor basilicii și a zidului de incintă roman târziu stratigrafia în acest subsector a fost deranjată până la nivelul stâncii native.

În partea de N, în suprafața A8, săpătura a început de la un strat cu pământ ars de culoare roșiatică cărămizie aparținând unui nivel arhaic târziu – clasic timpuriu, cercetat în detaliu și în suprafața B8 (6,20 x 3,20 m) îndeosebi în 2007. Cu privire la construcția arhaică dată de cele două ziduri din 2007, cercetarea acesteia nu s-a făcut în întregime. Se pare că închiderea pe latura de V a fost complet demantelată. O altă închidere pe latura de N a fost până acum doar sporadic surprinsă. Din datele de până acum se pare că avem de a face cu o construcție rectangulară orientată spre S. Caracterul sacru al acesteia este dat atât de poziția topografică cât și de bogatul material votiv descoperit. Ca și anul trecut, au fost descoperite mai multe fragmente de teracote votive, țigle arse și chirpici. Pe lângă acestea au mai apărut două bucăți de fildeș cu urme de prelucrare. Acoperișul construcției surprinse în A8-B8 a fost foarte probabil refolosit la o nivelare din al doilea sfert al secolului al V-lea a.Chr., surprinsă în partea sudică, în suprafața C8. În 2008 au fost recoltate pe o suprafață de 4 x 4 m câteva sute de fragmente de caliptere, strotere, simae, aproape toate cu urmă de culoare. Datarea acestui nivel în al doilea sfert al secolului al V-lea s-a făcut pe baza unor fragmente de amfore de Chios, Lesbos și Thasos. Săpătura s-a oprit imediat sub acest nivel clasic timpuriu.

Subsectorul ε-ζ

Al doilea subsector în care s-au desfășurat săpăturile din 2008 a fost la NV de templul Afroditei, având drept scop principal cercetarea monumentelor de la V de templul Afroditei și de monumentul C, interpretat

relativ recent ca aparținând unui propilon.

Un prim complex cercetat îl reprezintă o dărâmătură de țigle arhaice descoperite la aproximativ 1-1,50 m de platforma templului Afroditei în suprafața ε S. Descoperirile din acest an au contribuit la o cunoaștere mai bună a momentului distrugerii prin foc a templului în perioadă arhaică târzie, mai ales că o bună parte din țiglele căzute au rămas nederanjate după căderea de pe acoperiș. Suprafața cu țigle cercetată în 2008 însumează 1,50 x 1,50 m. Pe lângă strotire și antefixe a apărut și un șir de cinci sime arhaice pictate ca și numeroase bârne și bucăți de plumb. Țiglele erau căzute pe o lutuială galbenă.

La cca. 2,80 m de platforma Afroditei sub lutul galben și dărâmătura de țigle a apărut deja în 2007 un rând de dale de șist, ce țineau de un zid masiv (grosime 1 m) dezafectat înainte de distrugerea templului. Acest din urmă zid era orientat aproximativ paralel față de platforma templului. În 2008 lungimea cercetată a acestuia a fost de 18,70 m. În lipsa unor cercetări de suprafață către vest, S și N, interpretarea acestuia ca aparținând de un eventual peribol sau de o platformă inițială a templului Afroditei ni se pare în momentul de față de luat în seamă.

La V de monumentul C, în suprafața denumită ζ, cercetările au fost continuate după o întrerupere de aproape 50 de ani pornind de la un nivel roman timpuriu. Săpăturile au scos la iveală un nou monument, parțial dezvelit în 1959, de formă semicirculară, a cărui funcție este încă neclară. Acest monument (amenajare) a funcționat foarte probabil în același timp cu prima fază a monumentului C, fiind dezafectat de un alt zid (elenistic dezvoltat?) din pietre de calcar cochilifer. Acest din urmă zid înconjură probabil „zona sacră” pe latura de vest, el fiind cercetat pe o lungime de aproximativ 20 de metri. O cercetare a acestui zid și a raportului său cu templul Afroditei este prevăzută pentru anul următor.

Dintre descoperirile făcute în acest subsector amintim și un fragment de antă din calcar de epocă arhaică târzie – clasică timpurie descoperit într-un zid roman târziu, o statueta arhaică de teracotă reprezentând un „burtos”, ce poartă încă urme de pictură roșie, un altar miniatural din piatră, descoperit în același context, respectiv o umplutură arhaică la V de platforma templului Afroditei. [Iulian Bârzescu]

Informații suplimentare online

[Raportul 4256 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
